

Asia: VN/26323/2023

Lausuntopyyntö: Parlamentaarisen vaalialuetyöryhmän loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

Työryhmä loppuraportissaan ehdottaa jatkovalmisteluun ryhtymistä perustuslain ja vaalilain muuttamiseksi siten, että jatkossa vaalipiiri, josta valitaan alle kahdeksaan kansanedustajaa, muodostaisi vaalialueen jonkin toisen vaalipiirin kanssa.

Katsotteko, että työryhmän ehdottama vaalialuemalli tulisi ottaa käyttöön?

Kyllä

Onko teillä yleisesti lausuttavaa parlamentaarisen vaalialuetyöryhmän esittämästä vaalialuemallista?

Vihreät katsoo, että nyt esitetty vaalialuemalli on olennainen parannus nykytilaan nähden. Vaalialuemallin myötä ensivaiheessa Lapin vaalipiirin äärimmäisen korkea äänikynnys pienenee, ja se sisältää mekanismin myös tuleviin tilanteisiin, joissa vaalipiirin kansanedustajamäärä pienenee ja äänikynnys kasvaa kohtuuttomaksi. Näitä uusia tilanteita tulee väestöennusteiden mukaan eteen jo mahdollisesti eduskuntavaaleihin 2031, viimeistään 2035.

Malli ei kuitenkaan ole täydellinen, kuten muistiossakin todetaan, vaan se sisältää lukuisia kompromisseja esimerkiksi järjestelmän ymmärrettävyyden säilyttämiseksi ja toisaalta puolueiden välisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi. Jotta järjestelmä olisi mahdollisimman tasavertainen äänestäjille, muutoksia tarvittaisiin vielä esimerkiksi tuloksen laskutapaan (D'Hondt → Sainte-Laguë).

Vihreät olisi ollut valmis harkitsemaan myös vaalipiirijaon muuttamista, jolloin erillistä vaalialuemallia ei olisi tarvinnut säätää, mutta tälle ei löytynyt työryhmästä riittävää yksimielisyyttä.

Vihreät pitää hyvänä, että esityksessä on nyt myös mekanismi siihen, miten vaalialueita muodostetaan vastaavissa tilanteissa tulevaisuudessa, jos vaalipiirien kansanedustajamäärä pienenee alle kahdeksaan kansanedustajaan.

Kokonaisuudessaan työryhmän esitys on paras mahdollinen saavutettavissa oleva tulos ja Vihreät pitää sen edistämistä suomalaisen demokratian kannalta tarpeellisena.

Onko teillä lausuttavaa lausumassa esitetystä vaihtoehdosta, jossa vaalipiirijakoa muutettaisiin lausumassa ehdotetulla tai muulla tavalla?

Olisimme olleet valmiita kehittämään vaalipiirijakoa myös Jääskeläisen ehdottamilla tavoilla, mutta niihin ei työryhmästä löytynyt riittävästi tukea.

Onko teillä lausuttavaa lausumassa esitetystä vaihtoehdosta, jossa muodostettaisiin valtakunnallinen vaalialue, johon kaikki vaalipiirit (pl. Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri) kuuluisivat?

Tässä mallissa on omat ongelmansa, kuten myös Jääskeläinen itse toteaa, mutta Vihreät olisi valmis tarkastelemaan myös tätä vaihtoehtoa yhtenä järjestelmän kehittämisen tapana.

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän loppuraportista?

Ei muuta lausuttavaa.

liitto rp. Vihreä
Vihreä liitto rp. - puoluehallitus